

โครงการค่ายเยาวชน ระดับมัธยมศึกษา
ประจำปีงบประมาณ 2566
เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ครั้งที่ 1 วันเสาร์ที่ 8 กรกฎาคม 2566 – วันอาทิตย์ที่ 9 กรกฎาคม 2566
และ
ครั้งที่ 2 วันเสาร์ที่ 15 กรกฎาคม 2566 – วันอาทิตย์ที่ 16 กรกฎาคม 2566

1. หลักการและเหตุผล

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ...

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ให้ทำการศึกษาสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ ในพื้นที่โครงการ ตั้งแต่ยอดเขาถึงใต้ทะเล นับจากหินถึงดินและชีวิต อันเป็นทรัพยากรกายภาพและชีวภาพที่มีคุณค่าและหายากเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย ให้เยาวชนชาวไทย มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกิดความรักและหวงแหน เห็นประโยชน์และความสำคัญในการอนุรักษ์

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริโดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ สวนสัตว์เปิดเขาเขียว กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำโครงการค่ายสำหรับเยาวชน เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การนำไปใช้ประโยชน์ สำหรับนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา

ทั้งนี้ ใช้พื้นที่ของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สวนสัตว์เปิดเขาเขียว ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นห้องปฏิบัติการขนาดใหญ่ในธรรมชาติ ที่มีความหลากหลายของทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ เป็นสถานที่ในการฝึกอบรม เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสเข้ามาฝึกปฏิบัติและเรียนรู้วิธีการศึกษาวิจัย โดยปฏิบัติงานร่วมกับนักวิชาการที่เป็นคณะปฏิบัติงานวิทยาการ ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การทำกิจกรรม เป็นวิธีการเรียนรู้ทรัพยากรธรรมชาติที่เน้นหลักการทางวิทยาศาสตร์ จาก การปฏิบัติงานในภาคสนาม โดยการสังเกตและตั้งคำถาม ค้นหาและค้นคว้า จัดบันทึกและทดลอง อภิปรายและสรุปผล เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ในห้องเรียน จะทำให้เพิ่มความเข้าใจและเห็นคุณค่าความสำคัญและประโยชน์ของทรัพยากร อันจะก่อให้เกิดความรักความหวงแหนในการอนุรักษ์และการดูแลรักษาทรัพยากรมากยิ่งขึ้น อันจะมีความสำคัญต่อการอนุรักษ์ การจัดการทรัพยากร และการนำทรัพยากรของประเทศไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนได้ต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
- 2.2 เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการศึกษา เรื่องความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างถูกต้อง
- 2.3 เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปถ่ายทอดให้กับผู้อื่นได้
- 2.4 เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้มีโอกาสพบปะปรึกษาหารือ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันกับวิทยากรและผู้อื่น ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

3. หัวข้อของกิจกรรม ประกอบด้วย

- 3.1 ศึกษาเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิต
- 3.2 ศึกษาเรียนรู้ความหลากหลายทางชนิดของสัตว์ ได้แก่ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม นก สัตว์เลื้อยคลาน และ สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกในธรรมชาติและในพื้นที่เลี้ยง
- 3.3 ศึกษาเรียนรู้ความหลากหลายของพืชพรรณ พืชสมุนไพร การจัดเก็บตัวอย่าง และการนำทรัพยากรไปใช้ประโยชน์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.4 การนำความรู้จากการเรียนรู้เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

4. วิธีดำเนินงาน ประกอบด้วย

- 4.1 บรรยายสรุปสั้น ๆ เพื่อให้ผู้เข้าค่ายได้เข้าใจก่อนการฝึกทักษะในการปฏิบัติจริง ตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย การสังเกต การบันทึก การตั้งคำถาม การวิเคราะห์ และการสรุปผล
- 4.2 การปฏิบัติจริงในภาคสนาม โดยการแบ่งเป็นกลุ่มย่อย เพื่อทำการศึกษาจากตัวอย่าง
- 4.3 วิธีการสรุปผลการปฏิบัติและการนำเสนอผลงานเป็นรายงาน
- 4.4 แทรกการสอนเรื่องมารยาท คุณธรรมและจริยธรรมในสังคม รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

5. วันเวลา และสถานที่ ในการทำกิจกรรม จำนวน 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 วันเสาร์ที่ 8 กรกฎาคม 2566 – วันอาทิตย์ที่ 9 กรกฎาคม 2566

ครั้งที่ 2 วันเสาร์ที่ 15 กรกฎาคม 2566 – วันอาทิตย์ที่ 16 กรกฎาคม 2566

- 6 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 2 ครั้ง ๆ ละ 100 คน รวม 200 คน ประกอบด้วย
 - 6.1 นักเรียน ครู และเยาวชน เยาวชนอาสาสมัคร 2 ครั้ง ๆ ละ 70 คน รวม 140 คน
 - 6.2 วิทยากร และผู้ช่วยวิทยากร จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 ครั้ง ๆ ละ 10 คน รวม 20 คน
 - 6.3 วิทยากร และ ผู้ช่วยวิทยากร จาก สวนสัตว์เปิดเขาเขียว 2 ครั้ง ๆ ละ 10 คน รวม 20 คน
 - 6.4 วิทยากร และ ผู้ช่วยวิทยากร จาก โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ 2 ครั้ง ๆ ละ 10 คน รวม 20 คน

 - 7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
 - 7.1 ผู้เข้าอบรมทราบแนวทาง ขั้นตอนการดำเนินงานการสำรวจและศึกษาวิจัยเบื้องต้น เห็นความสำคัญและประโยชน์ในการศึกษาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
 - 7.2 ผู้เข้าอบรมสามารถทำการศึกษาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่อไปได้ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา
 - 7.3 ผู้เข้าอบรมสามารถถ่ายทอดวิชาความรู้และทำกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้แก่ผู้อื่น ๆ โรงเรียน สถาบันการศึกษา รวมทั้งประชาชนทั่วไปได้
 - 7.4 ผู้เข้าอบรม คณะปฏิบัติงานวิทยากร อพ.สธ. และ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัย มีโอกาสพบปะ และ แลกเปลี่ยนความรู้กัน
-

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ครั้งที่ 1

วันเสาร์ที่ 8 กรกฎาคม 2566 และ วันอาทิตย์ที่ 9 กรกฎาคม 2566

ครั้งที่ 2

วันเสาร์ที่ 15 กรกฎาคม 2566 และ วันอาทิตย์ที่ 16 กรกฎาคม 2566

ครั้งที่ 1 วันเสาร์ที่ 8 กรกฎาคม 2566

และ ครั้งที่ 2 วันเสาร์ที่ 15 กรกฎาคม 2566

เวลา	07.30 - 08.30 น.	คณะครู นักเรียน และวิทยากร เดินทางถึงสวนสัตว์เปิดเขาเขียว ลงทะเบียน
	08.30 - 09.15 น.	พิธีเปิดค่าย และการบรรยายเรื่อง สวนสัตว์เปิดเขาเขียวกับการอนุรักษ์ โดย ผู้อำนวยการสวนสัตว์เปิดเขาเขียว
	09.15 - 09.45 น.	บรรยายสรุป โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ และชมวิดีโอ เรื่อง 30 ปี อพ.สธ. โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อธิวรรณ นุตประพันธ์
	09.45 - 10.15 น.	ที่ปรึกษา โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สิ่งมีชีวิต สิ่งแวดล้อม และภาวะโลกร้อนเกี่ยวข้องกันอย่างไร โดยรับชมวิดีโอ เรื่อง สัญญาณเตือนสีแดงกับภาวะโลกร้อน โดย รองศาสตราจารย์ ผุสดี ปริยานนท์ ที่ปรึกษา อพ.สธ.-จพ.
	10.15 - 10.30 น.	อาหารว่าง
	10.30 - 11.00 น.	แบ่งกลุ่ม ทำความเข้าใจเรื่องการจัดทำรายงาน โดย นางสาว สุกัญญา บุญอิม และ นท. จำลอง ภูเลื่อน
	11.00 - 12.00 น.	การอนุรักษ์สัตว์ป่า ผู้การฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ โดย นายชัยณรงค์ ปั่นคง หัวหน้าฝ่ายอนุรักษ์ วิจัยและสุขภาพสัตว์ สวนสัตว์เปิดเขาเขียว และคณะ
	12.00 - 13.00 น.	อาหารกลางวัน
	13.00 - 14.00 น.	ศึกษาความหลากหลายทางชนิดของสัตว์ในพื้นที่สวนสัตว์เปิดเขาเขียว โดย คณะวิทยากร จาก สวนสัตว์เปิดเขาเขียว
	14.00 - 14.20 น.	ชมการแสดงของนกเพนกวิน เริ่มเวลา 14.00 น. โดย คณะวิทยากร จากสวนสัตว์เปิดเขาเขียว
	14.20 - 14.40 น.	อาหารว่าง
	14.40 - 15.30 น.	ความสำคัญของนกในระบบนิเวศและวิธีการเรียนรู้ดูนก โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ชัย หาญยุทธนากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และว่าที่ร้อยตรี ศักรินทร์ แสนสุข

15.30 - 17.30 น.	ปฏิบัติการคูนกในธรรมชาติ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงชัย หาญยุทธนากร อาจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ ธรรมโชติ จรุงโรจน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าที่ร้อยตรี ศักรินทร์ แสนสุข นายอัครวิทย์ ศรีศักรากิคุปต์ นายอันดามัน เขาสูง
17.30 - 18.00	อาหารเย็น
18.00 - 19.00 น.	เข้าที่พัก
19.00 - 20.30 น.	สันทนากการ เพื่อการเรียนรู้และคูนก โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงชัย หาญยุทธนากร ว่าที่ร้อยตรี ศักรินทร์ แสนสุข นายอัครวิทย์ ศรีศักรากิคุปต์ และ น.ส.สุกัญญา บุญอิม

วันอาทิตย์ที่ 9 กรกฎาคม 2566

และ

วันอาทิตย์ที่ 16 กรกฎาคม 2566

เวลา 07.00 - 08.00 น.	อาหารเช้า
08.00 - 08.50 น.	การบรรยายและปฏิบัติการ เรื่อง พิษสมุนไพรรักษาการใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ โดย นางสาววิภารัตน์ เทพแก้ว วิทยากร อพ.สธ.
08.50 - 09.40 น.	การบรรยายและปฏิบัติการ เรื่อง การสำรวจและเก็บบันทึกข้อมูลพรรณไม้ โดย นางสาวแพรวพรรณ พัทธยุดิ วิทยากร อพ.สธ.
09.40 - 10.10 น.	อาหารว่าง
10.10 - 11.00 น.	การบรรยายและปฏิบัติการ เรื่อง ต้นไม้แหล่งกักเก็บคาร์บอน โดย นายจรศักดิ์ วรประทีป วิทยากร อพ.สธ.
11.00 - 12.00 น.	การใช้ประโยชน์ทรัพยากร ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดย รองศาสตราจารย์ ผุสดี ปริยานนท์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปฏิบัติการ การใช้ประโยชน์ทรัพยากรต่างๆ โดย น.ท. จำลอง ภูเลื่อน น.ต. เสรี นาคนิลทอง และ วิทยากรจากสวนสัตว์เปิดเขาเขียว
12.00 - 13.00 น.	อาหารกลางวัน
13.00 - 14.30 น.	สัตว์เลื้อยคลานกับความสำคัญในระบบนิเวศ โดย อาจารย์ ดร. ภาณุพงศ์ ธรรมโชติ จรุงโรจน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าที่ร้อยตรี ศักรินทร์ แสนสุข นายอัครวิทย์ ศรีศักรากิคุปต์ นายอันดามัน เขาสูง
14.30 - 16.00 น.	สรุปผลการศึกษา และส่งผลการทำรายงานกลุ่ม โดยคณะวิทยากร
16.00 น.	เดินทางกลับ